

Sodišče: Višje sodišče v Ljubljani

Oddelek: Civilni oddelek

ECLI: ECLI:SI:VSLJ:2020:II.CP.761.2019

Evidenčna številka: VSL00031990

Datum odločbe: 08.01.2020

Senat, sodnik posameznik: Barbara Žužek Javornik (preds.), mag. Nataša Ložina (poroč.), Karmen Ceranja

Področje: OBLIGACIJSKO PRAVO - POGODBENO PRAVO - PRAVO EVROPSKE UNIJE

Institut: varstvo potrošnikov - stvarne napake - plovilo - nemožnost uporabe - povrnitev nepremoženjske škode - izguba užitka počitnic - duševne bolečine zaradi izgubljenega užitka počitnic ali dopusta - zavarovalna pogodba - predmet zavarovanja - zavarovanje civilne odgovornosti - splošni zavarovalni pogoji - odgovornost proizvajalca stvari z napako (producentska odgovornost) - zavarovalno kritje - povrnitev premoženjske škode - pravno priznana škoda - višina odškodnine - stroški najema - amortizacija - izvedensko mnenje - pravica do izjave v postopku

Zveza: Direktiva Sveta z dne 13. junija 1990 o paketnem potovanju, organiziranih počitnicah in izletih člen 5. OZ člen 121, 132

Jedro

Kot izhaja iz 1. člena Splošnih pogojev, in kar povzema v pritožbi tudi tožnik, toženka jamči za nastale telesne poškodbe, obolenje ali smrt osebe (poškodovanje oseb) ter uničenje, poškodbo ali izginitev stvari (poškodovanje stvari). Zmotna pa je razlaga tožnika, da čeprav nepremoženjska škoda iz naslova duševnih bolečin ni izrecno določena, da je ob upoštevanju vsebine pogojev ni moč izvzeti. Nasprotno, iz Splošnih pogojev izhaja, da nepremoženjska škoda iz naslova duševnih bolečin ni bila predmet zavarovalne pogodbe, zato je že iz tega razloga zahtevke zoper toženko (zavarovalnico) neutemeljen.

Izrek

I. Pritožba tožeče stranke se zavrne in se v izpodbijanem delu II. točke izreka sodbe (glede zneska 3.000,00 EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi od 24. 7. 2014) potrdi sodba sodišča prve stopnje.

II. Pritožbi tožene stranke se ugodi in se sodba sodišča prve stopnje v izpodbijanem delu I. točke izreka (glede zneska 9.900,00 EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi od 24. 7. 2014 do plačila) in v III. točki izreka (stroškovni del) razveljavi in se v tem obsegu zadeva vrne sodišču prve stopnje v novo sojenje.

III. Odločitev o stroških pritožbenega postopka se pridrži za končno odločbo.

Obrazložitev

1. Sodišče prve stopnje je s sklepom dovolilo spremembo tožbe z dne 31. 3. 2016. Razsodilo je, da je tožena stranka (toženka) dolžna plačati tožeči stranki (tožniku) znesek v višini 10.331,76 EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi od zneska 10.147,36 EUR od 24. 7. 2014 do plačila in od zneska 184,40 EUR od 28. 11. 2014 do plačila (I. točka izreka). Za znesek v višini 6.762,48 EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi od 24. 7. 2014 do plačila je tožbeni zahtevek zavrnilo (II. točka izreka). Glede stroškov je odločilo, da je toženka dolžna tožniku povrniti pravnne stroške v višini 1.786,49 EUR v 15-ih dneh od prejema sodbe, v primeru zamude z zakonskimi zamudnimi obrestmi (III. točka izreka).

2. Zoper sodbo se pritožujeta obe pravdni stranki.

3. Tožnik sodbo izpodbija v delu zavrnilnega dela iz vseh pritožbenih razlogov in predlaga, da višje sodišče sodbo spremeni tako, da ugotovi še tožbenemu zahtevku za prisojo nepremoženjske škode iz naslova izgube utemeljeno pričakovanega užitka dopusta v višini 3.000,00 EUR, podredno, da sodbo razveljavi in zadevo vrne sodišču prve stopnje v novo izdelavo. Stališče sodišča, da tožniku ne pripada odškodnina za nepremoženjsko škodo zaradi izgube užitka počitnic ali dopusta, ker ni šlo za turistični paket, temveč je tožnik dopust organiziral sam in ni šlo za neizpolnitev ali nepravilno izpolnitev pogodbe o paketnem potovanju, organiziranih počitnicah ali izletu, je pravno napačno.

4. Opozarja na Direktivo Sveta 90/314/EGS (Direktiva). Republika Slovenija 5. člena Direktive ni implementirala. Direktiva ima harmonizirajoči učinek, v sodni praksi jo po odločitvi SEU C-168/00 upoštevajo tudi tiste evropske države, ki sicer v svojo zakonodajo navedenega dela določbe Direktive niso implementirale. Odločba SEU navedeno določbo Direktive široko interpretira. Glede na določbo 220. člena Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti (PES) je kot del pravne norme neposredno zavezujoča z učinki *ex tunc* in *erga omnes* za vsa sodišča v EU. Direktiva ponuja dva načina njene uporabe oziroma upoštevanja njenih ciljev na podlagi možnih sredstev pravne argumentacije ali neposredno. Pravilna bi bila razlaga nacionalne zakonodaje v luči neimplementirane Direktive skozi prizmo razlage sodbe SEU. Izpolnitev pravnega standarda pravno priznane nepremoženjske škode pomeni ne le povzročitev v določbi 179. člena Obligacijskega zakonika (OZ) navedenih duševnih bolečin, temveč že sama odtegnitev oziroma preprečitev utemeljeno pričakovanega užitka na dopustu. Priznavajo se torej upravičeno pričakovana in uravnotežena duševna stanja človeka skozi njegovo življenje. Izguba utemeljeno pričakovanega užitka že sama po sebi pomeni poseg v duševno doživljanje posameznika, njegovo duševno in telesno integriteto. Ni pomembno, da v našem pravnem sistemu taka oblika škode ni izrecno določena.

5. Pravno sporno ostaja stališče sodišča prve stopnje, da je zatrjevano in izkazano nepremoženjsko škodo zaradi izgube užitka dopusta moč prisojati zgolj v primerih, ko gre za paketna zavarovanja in da mora biti izpolnjen pogoj protipravnosti dolžnega ravnanja organizatorja potovanja. Tožnik je prepričan, da je tudi v primeru nepogodbenih obveznosti mogoče govoriti o pravici do nepremoženjske škode zaradi izgube užitka dopusta. Tudi v tem primeru je treba dokazati vse elemente civilnega delikta. Iz Splošnih pogojev toženke izhaja, da odgovarja tudi za nastale telesne poškodbe, obolenje ali smrt. Četudi nepremoženjska škoda iz naslova duševnih bolečin ni izrecno določena, je ob upoštevanju vsebine pogojev ni moč izvzeti.

6. Tožnik je dokazal vse elemente civilnega delikta, tudi povzročitev nepremoženjske škode zaradi izgube užitka dopusta. Zavarovanec toženke je gospodarska družba in *napaka* na izdelku, kot je bila ugotovljena v predmetni zadevi, ima praviloma za posledico nemožnost plovbe plovila ali ladje. Ker se plovila in ladje,

namenjeni za osebno uporabo, praviloma uporabljajo z namenom dopustovanja, vsakršna *napaka izdelka* povzroči nemožnost plovbe, to pa pomeni nemožnost pričakovanega dopustovanja.

7. Razlikovanje potrošnikov, v smislu, da je do tovrstne odškodnine upravičen le tisti potrošnik, ki mu je bila pravica do pričakovanega užitka dopusta odtegnjena zaradi neizpolnitve ali nepravilne izpolnitve organizatorja potovanja, drugi potrošniki pa ne, bi pomenilo neenakopravno obravnavanje, s tem bi bile kršene ustavno določene pravice posameznika do enakopravnega obravnavanja in pravičnega sojenja. Tožnik se sklicuje na Ustavo RS in njen 35. člen. Ne glede, ali je kršitev pravice do užitka dopusta nastala v pogodbenem ali nepogodbenem razmerju, mora sodišče o njej odločiti ob upoštevanju izpolnjevanja pogojev civilnega delikta. Do povračila nepremoženjske škode zaradi izgube užitka upravičeno pričakovanega dopusta ni upravičen zgolj potrošnik, ampak vsak posameznik, ki mu je taka škoda nastala in je v sferi odgovorne osebe.

8. Toženka se pritožuje zoper sodbo zaradi zmotne uporabe materialnega prava. Pritožbo vlaga zoper del ugodilnega dela sodbe, in sicer za znesek 9.900,00 EUR, ter zoper odločitev o stroških. Sodišče je napačno presodilo, da je nemožnost uporabe plovila pravno priznana premoženjska škoda in je napačno ugotovilo obstoj zavarovalnega kritja za tovrstno škodo po zavarovalni pogodbi med toženko in njenim zavarovancem P., d. d.

9. Da je začasno nemožnost uporabe plovila mogoče šteti kot pravno priznano premoženjsko škodo, ne izhaja niti iz slovenske pravne teorije niti temu ne sledi sodna praksa. Škoda je zmanjšanje premoženja, preprečitev povečanja premoženja, pa tudi povzročitev telesnih ali duševnih bolečin ali strahu drugemu ter okrnitev ugleda pravne osebe (132. člen OZ). Vsaka kršitev premoženjskih pravic še ni pravno priznana škoda, to je le tista, ki povzroči zmanjšanje premoženja ali prepreči njegovo povečanje. Sodišče je svojo odločitev obrazložilo z obstojem lastninske pravice kot ene temeljnih premoženjskih pravic, meni, da nemožnost uporabe plovila predstavlja premoženjsko škodo ne glede na to, kako oziroma ali sploh oškodovanec to škodo pokriva. V konkretnem primeru tožniku ni nastala nikakršna premoženjska škoda, ki bi mu dajala upravičenje do odškodnine. V postopku ni bilo sporno, da tožnik za čas nemožnosti uporabe plovila ni najel nadomestnega plovila.

10. V delu slovenske pravne teorije sicer obstaja težnja v smislu širšega razlaganja pojma premoženjske škode in priznavanja odškodnine zaradi nemožnosti uporabe stvari, vendar predvsem v primerih, ko je oškodovanec škodo pokrival z najemom nadomestne istovrstne stvari. V primerih, ko oškodovanec škode ni pokrival z najemom nadomestne stvari, pa zgolj izjemoma. Vprašanje je nedorečeno tako v teoriji kot sodni praksi, gre pa za vprašanje obstoja škode zaradi nemožnosti uporabe osebnega vozila in ne osebnega plovila.

11. Nemožnosti uporabe plovila ni mogoče enačiti in primerjati z nemožnostjo uporabe osebnega vozila, saj je plovilo luksuzna dobrina. Osebno vozilo je osrednjega pomena za samostojno življenje povprečnega človeka in nepogrešljivo sredstvo pri izpolnjevanju življenjskih potreb. Tega ni mogoče trditi za plovila, ki se uporabljajo v zasebne namene. Tudi v konkretnem primeru je imela neuporaba plovila za tožnika zgolj nepremoženjski element, in sicer izgubo ugodja in sprostitve med počitnicami, kar prav tako ni pravno priznana škoda. Toženka opozarja na dve odločbi Višjega sodišča v Ljubljani.

12. Materialnopravno zmotna je tudi ugotovitev sodišča, da toženka jamči za odškodninski zahtevek za nemožnost uporabe plovila na podlagi prvega odstavka 1. člena Splošnih pogojev za zavarovanje proizvajalčeve odgovornosti za izdelke (Splošni pogoji). Predmet zavarovalnega kritja po zavarovalni pogodbi, katere del so zavarovalni pogoji, je le poškodovanje oseb (telesne poškodbe, obolenje ali smrt

osebe) in poškodovanje stvari (uničenje, poškodba ali izginotje stvari). Zavarovanje proizvajalčeve odgovornosti za izdelke je prostovoljno pogodbeno zavarovanje, pri katerem stranki v okviru svoje svobodne volje dogovorita medsebojne pravice in obveznosti, kar velja tudi za obseg zavarovalnega kritja. Nemožnost uporabe plovila ni predmet zavarovalnega kritja. Zavarovanje proizvajalčeve odgovornosti za izdelke ni obvezno zavarovanje. Toženka in njen zavarovanec škode zaradi nemožnosti uporabe stvari nista vključili v zavarovalno kritje, toženec pa ni odgovorna oseba. Sodišče ni obrazložilo, zakaj je ocenilo, da zavarovalno kritje izhaja iz Splošnih pogojev. Iz Splošnih pogojev ne izhaja, da bi bila izguba možnosti uporabe neke stvari, ki je bila poškodovana, dogovorjena škoda, za katero bi toženka dajala zavarovalno kritje. Bistveno pa je vprašanje obstoja pravno priznane premoženjske škode. Glede na to, da nemožnost uporabe motornega plovila sploh ni pravno priznana škoda in nima pravne podlage v pozitivni zakonodaji, je stranki nista vključili v zavarovanje.

13. Toženka vlaga pritožbo tudi glede višine prisojene odškodnine. Sodišče je tožniku odškodnino prisodilo za čas 5,5 tednov nemožnosti uporabe, kolikor je tožnik zahteval glede na tedenske cene najema plovila podobnih karakteristik. Odškodnina je previsoka, nepravilno in predolgo je ocenjen tudi čas, za katerega je sodišče prisodilo odškodnino. Sodišče je upoštevalo le ceno tedenskega najema vozila in čas popravila plovila in ni izbralo ustreznih kriterijev, zlasti glede na dejstvo, da tožnik ni najel nadomestnega plovila. Sodišče je nepravilno uporabilo in ocenilo tudi časovni element nemožnosti uporabe plovila, saj je nemožnost uporabe plovila enačilo s trajanjem popravila. Sodišče ni upoštevalo, da tožnik plovila sploh ne bi uporabljal 5,5 tednov skupaj. Izpovedal je, da je imel, ko je prišlo do škodnega dogodka, namen opraviti enotedenski dopust s plovilom, plovilo je uporabljal še med vikendi. Sodišče tudi ni upoštevalo, da je tožnik po popravilu plovila le - tega od meseca avgusta dalje normalno uporabljal in z njim izkoristil svoj dopust.

14. Sodišče tudi ni pojasnilo razlogov, zakaj meni, da je prav taka odškodnina pravična in primerna in ni pojasnilo, na kakšen način je ovrednotilo intenzivnost tožnikove škode. Sodba je tako obremenjena tudi z bistveno kršitvijo določb postopka po 14. točki drugega odstavka 339. člena Zakona o pravdnem postopku (ZPP). Nepravilna je tudi odločitev sodišča o stroških postopka. Sodišče je tudi nepravilno odločilo, da toženka stroškov ni priglasila, saj je administrativne stroške v znesku 30,00 EUR priglasila tako v vlogah kot na zadnjem naroku.

15. Tožnik je odgovoril na navedbe toženke iz njene pritožbe. Predlaga, da pritožbeno sodišče pritožbo toženke zavrne.

16. Pritožba tožnika ni utemeljena. Pritožba toženke je utemeljena.

Glede pritožbe tožnika:

17. Sodišče prve stopnje je zahtevek tožnika na plačilo odškodnine za utrpele in bodoče duševne bolečine zaradi izgube užitka počitnic oziroma dopusta, ki jo je tožnik utemeljeval na 5. členu Direktive Sveta (90/314/EGS) z dne 13. 6. 1990 o paketnem potovanju, oraniziranih počitnicah in izletih (Direktiva) zavrnilo, ker se navedena Direktiva, ki je namenjena varstvu potrošnikov, nanaša na škodo, ki je posledica neizpolnitve oziroma nepravilne izpolnitve storitev, ki sestavljajo turistično potovanje in pri tem povzelo tudi vsebino sklepa Vrhovnega sodišča RS II Ips 160/2013, na katerega se je skliceval tožnik.

18. Na navedeni sklep se sklicuje tožnik tudi v pritožbi z zatrjevanjem, da izpolnitev pravnega standarda pravno priznane nepremoženjske škode predstavlja že sama odtegnitev oziroma preprečitev utemeljeno pričakovanega užitka na dopustu. Pri tem tožnik zanemarja, da je v skladu s 5. členom Direktive priznana

odškodnina za primer škode, ki bi nastala potrošniku zaradi neizpolnitve ali nepravilne izpolnitve pogodbe organizatorja potovanja in/ali turističnega agenta, zato sodišču prve stopnje neutemeljeno očita napačno uporabo materialnega prava.

19. Po oceni sodišča druge stopnje je zavrnitev tožbenega zahtevka v tem delu pravilna tudi iz drugih razlogov, zato nadaljnji odgovor na obširne pritožbene navedbe o načinu uporabe Direktive in sklicevanje na neutemeljeno razlikovanje potrošnikov med potrošniki v primeru, ko sklenejo pogodbo z organizatorjem potovanja in drugimi potrošniki, ni treba odgovarjati.

20. V konkretnem primeru tožnik tožbe ni uperil zoper družbo P., d. d., ki je dala v promet izdelek z napako, zaradi katere tožnik zatrjuje nastanek premoženjske in nepremoženjske škode. Tožbo je vložil zoper toženko, pri kateri je P., d. d., zavaroval učinke svoje civilne odgovornosti (zavarovanje proizvajalčeve odgovornosti za izdelke). Sodišče prve stopnje je v postopku vpogledalo polico za zavarovanje proizvajalčeve odgovornosti za izdelke (B2) in Splošne pogoje (B1), obe pravdni stranki sta se o teh dokazih tudi opredelili, zato jih lahko samo oceni sodišče druge stopnje. Na podlagi predloženih Splošnih pogojev sodišče druge stopnje ugotavlja, da je utemeljeno zatrjevanje toženke, da nepremoženjska škoda zaradi izgube užitka dopusta ni bila predmet zavarovalne pogodbe med P., d. d. in toženko. Kot izhaja iz 1. člena Splošnih pogojev, in kar povzema v pritožbi tudi tožnik, toženka jamči za nastale telesne poškodbe, obolenje ali smrt osebe (poškodovanje oseb) ter uničenje, poškodbo ali izginitev stvari (poškodovanje stvari). Zmotna pa je razlaga tožnika, da čeprav nepremoženjska škoda iz naslova duševnih bolečin ni izrecno določena, da je ob upoštevanju vsebine pogojev ni moč izvzeti. Nasprotno, iz Splošnih pogojev izhaja, da nepremoženjska škoda iz naslova duševnih bolečin ni bila predmet zavarovalne pogodbe, zato je že iz tega razloga zahtevke zoper toženko (zavarovalnico) neutemeljen.

21. Sodišče druge stopnje pri tem še ugotavlja, glede na v postopku podano trditev tožnika, da ni mogoče upoštevati, da bi bilo zavarovalno jamstvo za nepremoženjsko škodo podano zgolj za utrpele telesne poškodbe glede na vsebino 179. člena OZ in da takšna razlaga vsebine Splošnih pogojev nasprotuje namenu sklenjene pogodbe (kar bi imelo za posledico ničnost določil Splošnih pogojev po 121. členu OZ), da takšna navedba ni utemeljena. V konkretnem primeru gre za prostovoljno zavarovanje, sklenjeno med P., d. d. in toženko in po oceni sodišča druge stopnje navedena določila samemu namenu sklenjene pogodbe ali dobrim poslovnim običajem ne nasprotujejo, pri čemer tožnik tovrstnih trditev v postopku tudi ni konkretiziral.

22. Ob povedanem se izkaže, da pritožba tožnika ni utemeljena. Sodišče prve stopnje je pravilno ugotovilo dejansko stanje in pravilno uporabilo materialno pravo. V delu sodbe, ki ga izpodbija tožnik, sodišče druge stopnje tudi ni ugotovilo kršitev določb postopka, na katere pazi po uradni dolžnosti, zato je pritožbo tožnika zavrnilo in sodbo sodišča prve stopnje v izpodbijanem delu II. točke izreka potrdilo (353. člen Zakona o pravdnem postopku, ZPP).

Glede pritožbe toženke:

23. Sodišče prve stopnje je zahtevku tožnika na plačilo 9.900,00 EUR zaradi nemožnosti uporabe plovila ugodilo in navedlo, da je tožnik utrpel premoženjsko škodo, ki je pravno priznana oblika škode. Obrazložilo je, da gre pri nemožnosti uporabe za poseg v lastninsko pravico, ki je najbolj temeljna premoženjska pravica. Eno od upravičenj je tudi uporaba, če je lastnik v tem delu prikrajšan, je podana kršitev njegove pravice. Neuporaba predstavlja ekonomsko prikrajšanje. Sodišče je zaključilo, da je nemožnost uporabe sama po sebi škoda, ne glede na to, kako oškodovanec to škodo pokriva. Toženka v pritožbi razloge sodišča prve stopnje izpodbija z zatrjevanjem, da vsak poseg v lastninsko pravico še ne pomeni pravno priznane premoženjske

škoda in da škoda nastane šele, če se premoženje zmanjša ali se prepreči njegovo povečanje. Zatrjuje, da v konkretnem primeru tožniku ni nastala nikakršna premoženjska škoda, ki bi mu dajala upravičenje do odškodnine, vendar ta navedba ni utemeljena. Res tožnik za čas nemožnosti uporabe plovila ni najel nadomestnega plovila,¹ vendar pa je neutemeljeno zatrjevanje toženke, da v primeru, ko oškodovanec škode ni pokril z najemom nadomestne stvari, temu odškodnina (nikoli) ne gre.

24. Vrhovno sodišče RS je v sklepu II Ips 315/2017 navedlo, da stališče, da gre v primeru nemožnosti uporabe za premoženjsko škodo, ni tuje slovenski pravni literaturi že več desetletij, medtem ko sodna praksa zanj ni imela vselej pravega posluha. Na literaturo in teorijo se je sklicevalo tudi sodišče prve stopnje. VS RS je v navedeni odločbi izrecno navedlo, da se pri pravno priznani premoženjski škodi sprašujemo o tem, ali neko dejansko stanje ustreza pravnemu pojmu premoženjske škode ali ne. Pri vprašanju, ali je neka škoda v zvezi z neuporabo premoženja premoženjska škoda, je treba upoštevati amortizacijo, saj amortizacija v luči pravila o škodi (132. člen OZ) pomeni zmanjšanje vrednosti premoženja.²

25. Navedeno argumentacijo je po oceni sodišča druge stopnje treba uporabiti tudi v konkretnem primeru, zato so pritožbene navedbe, da nemožnost uporabe osebnega plovila ne predstavlja premoženjske škode in da ne gre za pravno priznano škodo, neutemeljene.

26. Na zadevi VSL II Cp 1348/2015 in II Cp 160/2013 se toženka sklicuje neutemeljeno, saj prva zadeva s predmetno zadevo ni primerljiva, v drugi zadevi pa je bil zahtevek zavrnjen zato, ker izguba dobička ni bila ustrezno zatrjevana in sodišče vsebine in intenzivnosti prikrajšanja sploh ni presojalo.

27. Neutemeljeno se toženka sklicuje tudi na vsebino Splošnih pogojev. Kot je bilo navedeno že predhodno, na podlagi prvega odstavka 1. člena Splošnih pogojev za zavarovanje proizvajalčeve odgovornosti za izdelke zavarovalnica (toženka) jamči za škodo v primeru poškodovanja oseb (telesna poškodba, obolenje ali smrt osebe) in poškodovanja stvari (uničenje, poškodba ali izginitev stvari), vendar toženka zanemari enaindvajseti odstavek 2. člena Splošnih pogojev. Iz tega namreč izhaja, da zavarovalnica ne jamči in ne povrne škode v smislu čiste premoženjske škode, to je škode, ki ni posledica poškodovanja oseb ali stvari. *A contrario* to pomeni, da jamči za škodo, ki je posledica poškodovanja stvari, v konkretnem primeru torej za škodo, ki je tožniku nastala zaradi nemožnosti uporabe plovila kot posledica nastale škode na plovilu, ker je zavarovanec toženke dal v promet izdelek z napako. Glede na navedeno vsebino Splošnih pogojev toženka neutemeljeno navede, da navedena vtoževana škoda nima zavarovalnega kritja.

28. Pritožbene navedbe o tem, da nemožnosti uporabe plovila ni mogoče enačiti in primerjati z nemožnostjo uporabe osebnega vozila in o tem, da gre za nadstandardno, luksuzno dobrino, predstavljajo nedopustno pritožbeno novoto, zato sodišče druge stopnje nanje ne odgovarja.

29. Utemeljeno pa se toženka pritožuje glede višine prisojene odškodnine iz tega naslova. Sodišče prve stopnje je tožniku prisodilo 9.900,00 EUR odškodnine za čas 5,5 tednov nemožnosti uporabe plovila, glede na tedenske cene najema plovila podobnih karakteristik, kljub temu, da tožnik nadomestnega plovila ni najel. Navedlo je, da se ni opredelilo do stroškov, ki jih ima tožnik s plovilom na letni ravni, saj je pri določanju višine odškodnine upoštevalo stroške, s katerimi bi si tožnik omogočil uporabo nadomestnega plovila. Tovrsten pristop je po oceni sodišča druge stopnje nepravilen. Sodišče prve stopnje je tudi spregledalo, da je sam tožnik, ki je prvotno vtoževal odškodnino za najem plovila za čas 5,5 tednov, v vlogi z dne 4. 4. 2016 navedel, da namesto tega uveljavlja odškodnino zaradi nemožnosti uporabe plovila za čas 5,5 tednov, pri čemer je že predhodno svoj zahtevek utemeljil s fiksnimi stroški za plovilo na letni ravni in izgubo 5,5 tednov. Sodišče prve stopnje je z namenom ugotavljanja relevantnih dejstev postavilo izvedenca, ki je izdelal

pisno izvedeniško mnenje in izvedenca tudi zaslišalo, vendar se, kot že navedeno, do relevantnih ugotovitev iz izvedeniškega mnenja ni opredelilo, ker je napačno izhajalo iz višine hipotetične najemnine.

30. Ker se sodišče prve stopnje do zahtevka v razveljavljenem delu ob upoštevanju v tožbi navedenih kriterijev in do izvedeniškega mnenja sploh ni opredelilo in o tem ni navedlo razlogov, je bilo treba sodbo sodišča prve stopnje glede premoženjske škode iz naslova nemožnosti uporabe plovila razveljaviti in zadevo vrniti v tem obsegu sodišču prve stopnje v novo sojenje. Če bi sodišče druge stopnje kršitev določb postopka odpravilo samo, bi namreč prekomerno poseglo v pravico strank do pritožbe. Sodišče druge stopnje tudi ocenjuje, da z delno razveljavitvijo sodbe sodišča prve stopnje in vrnitvijo zadeve sodišču prve stopnje v novo sojenje ne bo povzročena hujša kršitev strankine pravice do sojenja brez nepotrebnega odlašanja. V spisu se namreč nahaja izvedeniško mnenje izvedenca za plovila in pomorstvo, sodišče prve stopnje je izvedenca tudi že zaslišalo in bo eventuelno dokazni postopek le dopolnilo (po oceni pripomb pooblaščenca tožnika na zadnjem naroku za glavno obravnavo zoper izvedensko mnenje). V ponovljenem sojenju naj sodišče upošteva zgoraj navedeno materialnopravno stališče ter v sodbi navede v zvezi s tem odločilna dejstva, tako da bo mogoč preizkus le-te.

31. Zaradi delne razveljavitve odločitve o glavni stvari, je razveljavljen tudi stroškovni izrek. Odločitev o stroških pritožbenega postopka je pridržana za končno odločbo (tretji in četrti odstavek 165. člena ZPP).

¹ V primeru najema nadomestnih vozil sodna praksa odškodnino iz naslova premoženjske škode priznava.

² VS RS je navedlo, da sicer drži, da bi se to zgodilo tudi brez zasega vozila (v zvezi s katerim je bila vtoževana odškodnina), vendar pa bi lastnik to zmanjšanje prelil (transformiral) v ekonomsko korist, ki jo vozilo praviloma nudi.

Datum zadnje spremembe: 15.07.2020